

HMS				 GASSNOVA
Versjons nr: 5	Gyldig fra dato: 15.09.2014	Sikkerhetsklassifisering: Intern	Dokument type: Prinsippdokument	Dokument nr: S-PI-0012
Utarbeidet av (dato/sign): Jens Solli	Kontrollert av (dato/sign): Ingveig Slettebø Rembar	Faglig ansvarlig (dato/sign): Jens Solli	Godkjent av (dato/sign): Tore Amundsen	

Endringskontroll

Versjons nr	Avsnitt	Beskrivelse av endring
0,9		Første utkast godkjent av styret
1,0	Hele dokumentet	Språklige endringer og presisering av ansvar
2	Hele dokumentet	Generell oppdatering
3	Organisasjonskart, kapittel 1.3	Organisasjonsendringer januar 2013
4		Nytt dokument nr. samt endringer ifm. Organisasjonsendring
5	Hele dokumentet	15.9.2014: Oppdatert organisasjonskart samt diverse tekstrettinger

Innhold

1	Innledning	2
1.1	Formål.....	2
1.2	Gyldighetsområde	2
1.3	Gassnovas organisasjonskart	2
1.4	Roller og ansvar	2
2	Helse, miljø og sikkerhet.....	4
2.1	HMS hos Gassnova	4
2.2	HMS i engasjementene	5
2.3	HMS i prosjektene	5
2.4	HMS hos leverandører.....	5
2.5	HMS hos tilskuddsmottakere	5
2.6	Påse ansvaret	5
3	Fagansvar	5
4	Tilleggsinformasjon.....	5
4.1	Forkortelser	5
4.2	Definisjoner	5
4.3	Referanser	6

1 Innledning

Gassnova har som overordnet HMS målsetting å unngå skader på mennesker og miljø samt å verne materielle og immaterielle verdier. Dette innebærer at foretaket skal:

- Sørge for et helsefremmende og trygt arbeidsmiljø for medarbeiderne
- Sikre at alle engasjementer, prosjekter og aktiviteter som foretaket selv gjennomfører, eller har ansvar for, utføres helt uten skade på mennesker, helse eller miljø
- Påse at alle innretninger og anlegg som foretaket har ansvaret for kan bygges og opereres i henhold til myndighetenes og foretakets krav og at de er forsvarlig uttestet før de settes i drift

For å sikre at denne målsettingen nås, skal både foretakets ledelse og medarbeidere på alle nivåer i foretaket gi HMS høyeste prioritet i alt arbeid som utføres.

Foretaket legger til grunn at alle ulykker kan forebygges. Det er derfor satt en nullvisjon for HMS som innebærer null helseskader og null skader på miljøet

1.1 Formål

Formålet med dette dokumentet er å beskrive hvilke mål og prinsipper som legges til grunn for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS) i Gassnova. Dokumentet skal også vise fordeling av ansvar og myndighet når det gjelder HMS.

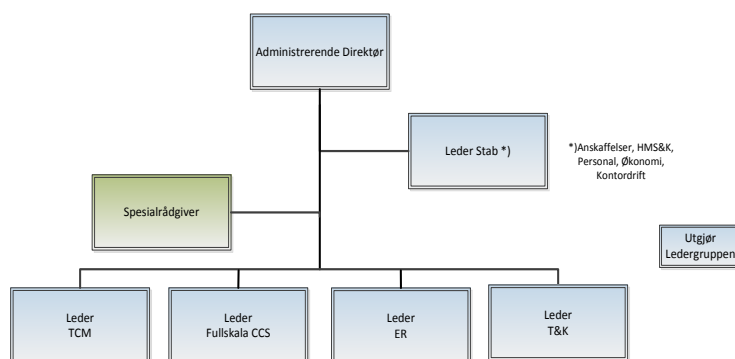
Oppgavefordeling og rutiner i forbindelse med HMS i foretaket er samlet i en egen HMS-håndbok.

1.2 Gyldighetsområde

Styringsprinsippene i dette dokumentet gjelder for hele virksomheten i Gassnova.

Dokumentets virkeområde er alle aktiviteter, engasjementer og prosjekter som gjennomføres i regi av foretaket. Dokumentet skal også legges til grunn ved utforming av avtaler med leverandører og samarbeidspartnere og søkes oppfylt i engasjementer gjennomført av andre hvor Gassnova ivaretar statens interesser.

1.3 Gassnovas organisasjonskart

Se prinsippdokumentet "Virksomhetsstyring".

1.4 Roller og ansvar

Rolle	Ansvar
Styret	Styret i Gassnova vedtar overordnede mål, strategier og planer for arbeidet med HMS og fører tilsyn med at disse følges opp gjennom hyppig rapportering
Administrerende direktør	Overordnet ansvar for HMS i foretaket, og at: <ul style="list-style-type: none"> • HMS-arbeidet til enhver tid har høyeste prioritet • HMS-systemet til enhver tid er ajourført

Rolle	Ansvar
	<ul style="list-style-type: none"> Nødvendige rutiner er etablert for å sikre at medarbeiderne kan utføre sitt arbeid på en helsefremmende, trygg og sikker måte Det gjennomføres systematiske revisjoner og forbedringsprogrammer Det er avsatt tilstrekkelige ressurser for HMS-arbeid Nødvendig opplæring er gitt Feil og mangler som rapporteres blir fulgt opp Tiltak etter skader, ulykker, sykefravær og annen personalbehandling blir fulgt opp Foretaket har en risikobasert tilnærming til planlegging og gjennomføring av aktiviteter Foretaket har et tilfredsstillende internkontrollen system Arbeidsmiljø er sunt og godt Formelle krav, lover, regler, instruksjoner, retningslinjer o.l. etterleves Foretakets miljøansvar blir ivaretatt At det gjennomføres en årlig gjennomgang av foretakets HMS-system
HMS- og kvalitetssjef	<ul style="list-style-type: none"> Sørge for at Gassnova etablerer, iverksetter og vedlikeholder et HMS-system som tilfredsstillende myndighetenes krav og foretakets behov Iverksette systematiske tiltak for å sikre at foretaket følger krav fastsatt i eller i medhold av HMS-lovgivningen Kartlegge HMS-risikoen i foretaket en gang i året Utarbeide utkast til en årlig HMS-plan med målsettinger og aktiviteter som godkjennes i arbeidsmiljøutvalget og i ledergruppen Utarbeide grunnlag for ledelsens årlige gjennomgang av foretakets HMS-system
Ledere med personalansvar	<p>HMS-ansvar som forplikter å legge til rette for, og følge opp at helse-, miljø, og sikkerhetsarbeidet blir praktisert i det daglige arbeidet. Dette innebærer blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none"> Skape klarhet i målsettinger, arbeidsoppgaver og rolleforståelser som grunnlag for å sikre et sikkert, helsefremmende og godt arbeidsmiljø Sikre medarbeidere medvirkning og utvikling Håndtere konflikter Gjennomføre systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser og prinsippdokument for HMS Informere de ansatte om endringer, foretakets mandat, arbeidsoppgaver og å gi nødvendig opplæring/instruksjon, slik at de ansatte er best mulig forberedt til å ivareta sin egen helse og sikkerhet Legge til rette for et helsefremmende arbeidsmiljø og iverksette preventive tiltak for å hindre skader og uheldige belastninger Sørge for at alle avvik (skader, ulykker, arbeidsrelatert fravær osv.) blir registrert og rapportert, samt iverksette og følge opp korrigerende tiltak Ivareta og følge opp rutiner ved skader, sykefravær og annen personalbehandling Sørge for at nødvendige rutiner og tiltak er på plass for å sikre at de ansatte kan utføre sitt arbeid på en trygg og sikker måte Vise engasjement, synlighet og besluttsomhet med hensyn til HMS arbeidet
Engasjementsledere og prosjektledere	<p>Ansvar for at det utarbeides HMS-planer for foretakets CO₂-håndteringsprosjekter, og at disse følges opp. Har også ansvar for at engasjementene og prosjektene gjennomføres i henhold til gjeldende lover,</p>

Rolle	Ansvar
	myndighetskrav og foretakets prinsippdokument for helse, miljø og sikkerhet.
Arbeidstaker, konsulenter (medarbeidere)	<ul style="list-style-type: none"> • Kjenne lover, forskrifter og etablerte rutiner som gjelder for sitt arbeid • Medvirke til et helsefremmende, sikkert og godt arbeidsmiljø og forhindre skade på det ytre miljø • Gi uttrykk for behov om kompetanseheving og opplæring • Bruke nødvendig verneutstyr eller andre hjelpemidler ved behov • Underrette arbeidsgiver, oppdragsgiver eller verneombud dersom en blir kjent med trakassering eller diskriminering • Medvirke ved utarbeiding og gjennomføring av oppfølgingsplaner ved helt eller delvis fravær på grunn av ulykke, sykdom, slitasje e.l. • Melde i fra til nærmeste overordnede om feil eller mangler
Arbeidsmiljø-utvalget (AMU)	AMU skal være sammensatt slik at arbeidsgiver- og arbeidstakersiden har like mange representanter. Lederen for utvalget fungerer et år av gangen og velges vekselvis av arbeidsgiveren og arbeidstakernes representanter. Etter arbeidsmiljøloven § 7-2 skal arbeidsmiljøutvalget arbeide for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten. I denne forbindelse skal utvalget bl.a. behandle planer som kan få betydning for arbeidsmiljøet og gjennomgå rapporter om yrkessykdommer, arbeidsulykker og tilløp til ulykker, med sikte på å avklare årsaker og om mulig foreslå tiltak for å hindre dette i fremtiden.
Verneombud	Verneombud velges av og blant arbeidstakerne i virksomheten for to år om gangen for å ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet. Verneombudet skal særlig påse at: <ul style="list-style-type: none"> • Maskiner, tekniske innretninger, kjemiske stoffer og arbeidsprosesser ikke utsetter arbeidstakerne for fare • Verneinnretninger og personlig verneutstyr er i orden og lett tilgjengelig • Arbeidstakerne får den nødvendige instruksjon, øvelse og opplæring • Arbeidet og arbeidsplassen er tilrettelagt slik at arbeidstakerne kan utføre arbeidet på helse- og sikkerhetsmessig forsvarlig måte • Meldinger om arbeidsulykker og lignende blir sendt til riktig instans Verneombudet skal også tas med på råd under planlegging og gjennomføring av tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet, jf. arbeidsmiljøloven § 6-2.

2 Helse, miljø og sikkerhet

2.1 HMS hos Gassnova

Gassnova har *integritet, respekt, mot og ansvar* som grunnleggende verdier. Verdiene skal bidra til å utvikle en HMS-kultur som er preget av disse.

Gassnova skal sørge for kontinuerlige forbedringer av arbeidet med foretakets helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid for å sikre en helsefremmende og trygg virksomhet som beskytter mennesker, miljø og verdier.

Prosesseiere i Gassnova er ansvarlige for å implementere foretakets HMS prinsipper i sine arbeidsprosesser.

Alle medarbeidere er ansvarlige for sin egen helse og sikkerhet, og skal bidra til å skape et sikkert og helsefremmende arbeidsmiljø.

2.2 HMS i engasjementene

HMS ansvaret i engasjementene ligger hos Engasjementsleder. Engasjementsleder er ansvarlig for å implementere relevante HMS krav og prinsipper i sitt engasjement, samt å planlegge og å initiere gjennomganger og revisjoner.

Engasjementsleder er videre ansvarlig for at engasjementets HMS risikoregister er etablert og oppdatert, samt at relevante risikoreduserende tiltak er kartlagt og blir fulgt opp.

2.3 HMS i prosjektene

HMS ansvaret i prosjektene ligger hos Prosjektleder. Prosjektleder er ansvarlig for å implementere relevante HMS krav og prinsipper i sitt prosjekt, samt å initiere gjennomganger og revisjoner av prosjektets leverandører og samarbeidspartnere.

Prosjektleder er videre ansvarlig for at prosjektets HMS risikoregister er etablert og oppdatert, samt at relevante risikoreduserende tiltak er kartlagt og blir fulgt opp.

2.4 HMS hos leverandører

Ved anskaffelser som overstiger 100 000 kroner eksklusiv mva. skal Gassnova som et kvalifikasjonskrav, kreve at valgt leverandør fremlegger egenerklæring om å overholde lovbestemte krav innen helse, miljø og sikkerhet (HMS), jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 3-4 første ledd.

2.5 HMS hos tilskuddsmottakere

Ved tildeling av midler over CLIMIT-programmet skal Gassnova stille som vilkår at mottakeren forplikter seg til å etterleve kravene som er gitt i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

2.6 Påse ansvaret

Gassnova ivaretar statens eierinteresser i TCM og har ansvar for å påse at alle som utfører arbeid for seg etterlever krav som er gitt i helse, miljø og sikkerhetslovgivningen, ref. Rammeforskriften § 7. Det skal gjennomføres revisjon og gjennomganger etter behov.

3 Fagansvar

Fagansvaret for HMS i Gassnova ligger hos HMS- og K sjef. Funksjonelt er HMS et linjeansvar.

4 Tilleggsinformasjon

4.1 Forkortelser

Forkortelse	Forklaring
HMS	Helse, miljø og sikkerhet

4.2 Definisjoner

Uttrykk	Forklaring
Helse	Helsen til arbeidstakere og innleide i foretaket og personer som leverer tjenester til foretaket eller som påvirkes av leveranser fra foretaket, samt andre tredjeparter som kan berøres av foretakets aktiviteter.
Miljø	Interne og eksterne omgivelser som påvirkes direkte eller indirekte av foretakets handlinger, anbefalinger eller beslutninger. Både det fysiske- og psykososiale arbeidsmiljøet samt det ytre miljøet omfattes av begrepet.
Sikkerhet	Vern av liv, helse samt materielle og immaterielle verdier.

Uttrykk	Forklaring
Internkontroll	Internkontroll er systematiske tiltak som skal sikre at foretakets aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, samt Gassnovas styrende dokumenter.
Revisjon	Systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe revisjonsbevis for å vurdere foretakets HMS-ytelse.
Gjennomgang	Aktivitet for å vurdere hensiktsmessigheten og tilstanden på foretakets HMS-ytelse.
Medarbeidere	Alle ansatte, innleide vikarer, konsulenter og hospiterende.

4.3 Referanser

Referanse	Beskrivelse
Arbeidsmiljøloven	Gassnova er i henhold til arbeidsmiljøloven § 4-1 første avsnitt pålagt å sikre at arbeidsmiljøet i virksomheten er fullt forsvarlig ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av de faktorene i arbeidsmiljøet som kan innvirke på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd.
Internkontrollforskriften	I henholdt til Internkontrollforskriften § 5 er foretaket pålagt å kunne dokumentere skriftlig at det er fastsatt mål for helse, miljø og sikkerhet. Foretaket skal også ha en oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt.
Link	Forskrifter under Ptil's myndighetsområde
Link	Gassnovas HMS håndbok
A-PI-0019	Prinsippdokument - Virksomhetsstyring